

yana yoğun bir ilgi ve eleştiri odağı olmuştur. Biz burada onun öne sürmüş olduğu tezlerden bazılarını tanıtmayı amaçladık. Kitap, uzmanlar arasında açabileceği tartışmalara H. A. sorunlarına ilişkin argumanları sunmak açısından da çok faydalıdır.

Recai Tekoğlu

MALLORY, J., P. *In search of the INDOEUROPEANS. Language, Archaeology and Myth.* 288 sayfa, 175 resim, önde içindekiler ve önsöz, arka metin notları, bibliyografya, resimlerin kaynakları, teşekkürler ve index. Thames and Hudson, London 1991.

İlk olarak 1989 yılında yayınlanmış ve daha sonra 1990 yılında da ikinci baskısı yapılmış olan kitap, Mallory'nin kitabın önsözünde de belirttiği gibi, Hint-Avrupa (: H. A.) sorunlarını ele alan İngilizce kaynaklar arasında eksikliği duyulan bir açığı kapatmak için yazılmıştır. Yazar, H. A.'lıların kökeni sorununa ilişkin yeni bir görüş ortaya koymaktan çok, bu sorunları tanıtan genel bir bilgi taraması yapmayı amaçlamaktadır :

- i. bölüm : H. A.'lıların keşfi,
- ii. bölüm : Asya kıtasındaki H. A.'lılar,
- iii. bölüm : Avrupa kıtasındaki H. A.'lılar,
- iv. bölüm : Proto-Hint-Avrupa (:P. H. A.) kültürü,
- v. bölüm : H. A. dini,
- vi. bölüm : H. A. anavatan sorunu,
- vii. bölüm : P. H. A. arkeolojisi,
- viii. bölüm : H. A.'lıların yayılım alanları,
- ix. bölüm : Sonsöz.

Kitabını yazdığı süre içinde C. Renfrew'nün *Archaeology and Language* ve T. Gamkrelidze ve V. Ivanov'un iki ciltlik Rusça *H. A. dili ve H. A.'lılar* adlı eserlerinin kopyalarının yazarları tarafından kendisine iletildiğini belirten Mallory, her iki eserin de ulaşılmış olduğu sonuçlara katılmadığını vurgulamaktadır. İki Sovyet dil-

bilimci tarafından ortaya konan geniş kapsamlı veri birikiminden oldukça yararlandığını, kitabında H. A.'lıların anavatanı sorununun dışında kalan tartışmalar için onların çalışmalarına çok şey borçlu olduğunu belirtmektedir.

Çok daha popüler bir nitelik kazanmış olan Prof. C. Renfrew'nün yapıtının kendisi için daha farklı bir teşfiğe neden olduğunu ve yayıncılarının da isteğiyle, Renfrew'nün öne sürmüş olduğu teorileriyle ilgili en son açıklamalarını göz önüne almak için metne bazı ekler yaptığını ifade etmektedir. Onun görüşlerinin hiç birine katılmadığını ve izlemiş olduğu «processual apporach (gelişimci yaklaşım)» yöntemine karşılık olarak kendisinin genel olarak bilinen görüşler arasında kabul görmüş olanlar çerçevesinde kaldığını söylemektedir.

H. A.'lıların kökenine ilişkin sorunlara öncelikle belli oranlarda tarihsel dilbilimcinin yöntemlerini konu edinmiş bir arkeolog perspektivinden bakmayı tercih eden Mallory, dilbilimsel ve arkeolojik kanıtlar arasında bir uyum kurmaya çalışmaktadır. Kitap, H. A. dil ve arkeolojisine ilgi duyan uzman veya uzman olmayan araştırmacıların güvenle başvurabileceği standart bir el kitabı niteliğindedir.

Recai Tekoğlu